Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 январдан чиқа бошлаган

№ 211 (8. 153) ◆ 1992 йил 27 октябрь, сешанба ◆ Нархи 2 сўм.

ЯПОНИЯЛИК МЕҲМОН ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА

СУРАТДА: учрашув пайти. В. МИЛЕНЬКИЙ олган сурат.

Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов 26 октябрь куни Япония молия вазирининг халқаро ишлар бўйича муовини Тадао Чинони қабул қилди.

И. Каримов Ўзбекистон Республикаси билан Япония ўртасидаги алоқаларни кенг йўлга қўйиш иккала мамлакат учун ҳам жуда фойдали эканини, дунё иқтисодиётида юксак мавқега эга бўлган мамлакат тажрибаси Ўзбекистон миллий иқтисодиётини барпо этишда қўл келишини таъкидлади.

Жаноб Т. Чино Япония ҳукумати Ўрта Осиёдаги ёш мустақил давлатларга молиявий, иқтисодий ёрдам беришга тайёр эканини маълум қилди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Б. Ҳамидов, молия вазири Э. Боқибоев ва ташқи ишлар вазири У. Абдураззоқов ҳозир бўлишди.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА

●24 октябрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасида йиғилиш бўлиб ўтди. Уни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Абдулҳошим Муталов бошқарди.

Йиғилишда купонларнинг ички бозорни ҳимоя қилишдаги муҳим роли, «Рубль» ҳамласи, товар-маҳсулотларни республикадан четга олиб чиқиб кетишга чек қўйиш, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва уларнинг сифатини яхшилаш масалалари муҳокама қилинди.

Шу масалалар юзасидан «Ўзбексавдо» уюшмаси ва «Ўзбекбирлашув» тизимларида амалга оширилаётган ишлар юзасидан ахборотлар тингланди.

Йиғилишда таъкидландики, республикамизда жорий этилган купон яхши самара бермоқда. Келтирилаётган моллар ана шу купонлар билан асосан жумҳуриятимиз аҳолиси томонидан харид қилинмоқда.

Сўнгги пайтда «Ўзбексавдо» ва «Ўзбекбирлашув» тизимлари корхоналари ва ташкилотларида халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш бирмунча кўпайди. Аммо аҳолининг истеъмол молларига бўлган эҳтиёжини қондириш учун ҳали кўп тадбирлар амалга оширилиши лозим. Бу борада янги кичик корхоналар, айниқса, қўл келмоқда.

Чой, буғдой, ун, ўсимлик мойи каби ўзимизда ҳам тақчил бўлган маҳсулотларнинг четга чиқиб кетиши тўхтамаётгани сабабли ҳокимларнинг шу соҳага жавобгар муовинларига, мутасадди ташкилотлар раҳбарларига бундай ҳолларга зудлик билан чек қўйиш тадбирларини кўриш топширилди.

«Рубль»дан воз кечган давлатлардан Ўзбекистонга кўплаб қоғоз пул келмоқда. Бу эса республикамиз иқтисодиётига катта зарар етказмоқда. У бозорларимизда нарх-навонинг кўтарилиб кетишига олиб келаётир. Шу сабабли республика ҳуқуқ тартибот органларидан «Рубль» ҳамласига қарши чоралар кўриш талаб қилинди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Йиғилишда Ўзбекистон Бош вазирининг муовинлари иштирок этдилар.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг мулоқот маркази.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВА БИРЛАШГАН АРАБ АМИРЛИКЛАРИ ЎРТАСИДАГИ ДИПЛОМАТИЯ МУНОСАБАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

● Ўзбекистон Республикаси ва Бирлашган Араб Амирликлари қўшма ахборот қабул қилиш йўли билан дипломатия муносабатлари ўрнатдилар.

Қўшма ахборотда ёзилишича, Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ва Бирлашган Араб Амирликлари давлати ҳукумати икки мамлакат ўртасидаги дўстлик муносабатларини мустаҳкамлаш ва ҳамкорликни ривожлантиришнинг муштарак истаги асосида 1992 йил 25 октябрь кунидан бошлаб элчихоналар даражасида дипломатия муносабатлари ўрнатишга қарор қилдилар.

Ахборот Тошкентда 1992 йил 25 октябрь куни қабул қилинди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ.

ПОКИСТОНЛИК НОШИР— «ОҚШОМ»ДА

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ўз мустақиллигига эришгандан кейин хорижий давлатлар билан турли соҳада ўрнатаётган алоқалари кун сайин кенгайиб бормоқда. Буни Ўзбекистон Республикаси билан Покистон Ислом Республикаси ўртасидаги ўзаро алоқаларда ҳам яққол кўриш мумкин. Бу алоқалар Покистон Ислом Республикаси Бош вазири Муҳаммад Навоз Шариф жанобларининг республикамизга, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Покистонга қилган расмий ташрифларидан сўнг янада ривожланиб боряпти.

Покистоннинг Пешовар шаҳрида чоп этиладиган «Хамидия пресс» нашриётининг ижрочи-менежери жаноб Саид Жамил Аббоснинг республикамизга ташрифи ана шу алоқаларга яққол мисол бўла олади. Бу нашриёт ўқув китоблари, турли тоифадаги кишилар учун газеталар ва бошқа матбаа маҳсулотлари ишлаб чиқаради. Жаноб Саид Жамил Аббос Тошкентда бўлган чоғида «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг таҳририятига ҳам ташриф буюрди. Газета муҳаррири Эркин Эрназаров унга «Оқшом» газеталари ҳақида, унинг ўз муштарийлари билан алоқалари тўғрисида сўзлаб берди. Покистонлик меҳмон «Оқшом» газеталари чиқарилиш жараёнлари билан ҳам атрофлича танишди.

Саид БОБОЕВ.

** Суратли ахборот*

Америкадан инсонийлик ёрдами

МУСТАҚИЛ Ўзбекистон Республикасига хорижий мамлакатларнинг кўрсатаётган инсонийлик ёрдами салмоғи тобора ошиб боряпти. Куни-кеча Тошкент аэропортига Америка Қўшма Штатларидан парвоз этган яна бир самолёт келиб қўнди. Унинг юкхоналарига қимматбаҳо тиббий юклар ортилган эди. Вакцина учун препаратлар ва уларни сақлайдиган совутиш жиҳозлари шулар жумласидандир.

Тошкент аэропортида АҚШдан келган инсонийлик ёрдами юкларини топшириш маросими бўлди. Вакилларимиз мустақил республикамизга кўрсатилаётган бундай беғараз ва саховатли ёрдам учун миннатдорчилик изҳор этдилар.

Инсонийлик ёрдамини топшириш маросимида Америка Қўшма Штатларининг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Генри Лин Кларк жаноблари ҳам қатнашди.

Ўзбекистон миллий ахборот агентлигининг суратчиси Рустам Шагаев тасвирга туширган ва бугун оқшомхонлар эътиборига ҳавола этилаётган ушбу суратда Тошкент аэропортидаги инсонийлик ёрдамини топшириш лаҳзаси акс эттирилган.

** Биринчи саҳифадан сўз*

ОДАМГАРЧИЛИК ЙЎҚОЛМАСИН!

ЖУРА ИСОҚОВ, ЮНУСОБОД РАЙОН «ШОДЛИК» МАҲАЛЛАСИ ОҚСОҚОЛИ

Ҳурматли жигарбандларим, маҳаллаларимизнинг зукко оқсоқоллари, отахонлар! Сизлар билан очиқчасига дилдан гаплашиб оладиган вақт келганга ўхшайди. Бу гап эл-юртимиз, хонадонимиз қадр-қимматы, қолаверса, ўзлигимиз ҳақида. Мен 70 ёшдаман. Шаҳримизда мендан кекса отахонлар ҳам кўпчилик. Гоҳо улар билан бўлган гурунгларда ўтган умр йўлларига нигоҳ ташлаб, сарҳисоб қилишга тўғри келади. Зеро, ўтган кунларни унутиш ҳозирги кунларимизнинг қадрига етмаслик бўлур эди.

Қаранг, кечагина кўча чангитиб юрган тўпори бола эдим. Бугун эса 8 фарзанднинг отасиман. Одамлар мени оқсоқол деб маслаҳат сўраб туришади. Дарвоқе, яхшилик йўлида юрадиган инсон боласининг умри узун бўлади, дейишади. Билиб айтилган экан. Бизга ҳам одамларга яхшилик қилишни насиб этгани рост бўлсин. Баъзан бу кунларга етиб келишнинг ўзи бўлмаганини ёшларга гапириб бераман. Бунинг учун оллоҳга шукрона айтаман-у, ўйлаб қоламан...

1942 йил. Ҳали милтиқ тепкисини ҳам тополмайдиган йигитчаларни тўппа-тўғри урушга солиб юборишгани ёдимда. Юзлаб ҳамқишлоқларим фашистлар ўқига учиб шаҳид кетгани қалбимни ўртайди.

Инсоннинг дунёга келиши мўъжиза. Жанг майдонларидан тирик чиққаним мен учун яна бир мўъжиза бўлди. Бироқ танамда ўқ зарраси айланиб юрарди. Охири чап қўл-оёғим ишламай қолди. Жарроҳ тахтасига ётишга тўғри келди. Орадан 30 йил ўтгач, азоб бераётган фашист ўқини танамдан чиқариб олдилар.

Азизлар, одамзот дунёга келганда унинг манглайи эзгулик билан кўтарилади. Аммо ҳаёт ҳамма вақт ҳам сийлаб қўймас экан. Биз кўрган қийинчиликларни қайта кўргулик қилмасин. Озмунча азобларни енгиб ўтмадикми?! Бундан 50 йил аввалги очарчилик кўз ўнгимдан кетмайди. Сариоғоч томондан кишилар Тошкентга нон излаб келган вақтларни эслайман, қўлларида даста-даста пул билан нон тополмай юрган одамларни эслайман, жон сақлаб қолиш учун кунжара еганларни эслайман!

Ота-боболаримиз кўпига шукр, камига қаноат қил, дейишган. Аслида бу муборак калима Қуръони шариф оятларидан олинган бўлса ажабмас. Лекин биз узоқ йиллар тўқликка шўхлик қилдик. Нон мол охурларида, ахлат қутиларида ётди. Қуюшқондан чиқиб қилинган тўйлардаги исрофгарчиликлар-чи! Ҳатто кийим-бошларнинг фақат янгисини кийишга одатланиб қолган эдик.

Бу гапларни айтаётганимдан мурод шуки, орамизда ҳозирги вақтинчалик қийинчиликдан васвасага тушиб қолаётганлар ҳам йўқ эмас. Ҳарқалай, тирикчилигимиз ёмон эмас. Зарур маҳсулотлар талон билан берилса-да, эл оғзига етиб турибди. Қўшни давлатларга бир назар ташлант — нарх осмонда. Бизнинг элда эса нарх-наво бир-икки поғона паст. Қаранг, бир килограмм унни халққа етказиб бериш ҳукуматимизга 35 сўмга тушяпти. Шундан 23 сўми хазинадан тўланаётир. Шакар, гўшт ва бошқа маҳсулотлар ҳам шундай.

Мустақилликка эришишнинг ўзи бир жасорат. Уни сақлаб қолиш ҳам катта мардликдир. Рўзғорини бўлак қилган оила ўзини тиклаб олиш учун қийинчиликларни бошдан кечирмай иложи йўқ. Таъбир жоиз бўлса, Ўзбекистон ҳам янги рўзғор тутяпти. Хизр назар қилган юрт деб шуни айтсалар керак. Жаҳондаги ўнлаб давлатлар бизга мадад бермоқ учун шошилмоқда. Президентимиз ҳам биринчи навбатда халқни ўйлаяпти. Бу меҳр-мурувватдан ишчи, деҳқондан тортиб талабагача, биз каби фахрийлар ҳам манфаатдор бўляпмиз. Нафақалар уч марта ошди. Менинг ўзим уруш ногирони сифатида 4 минг сўм нафақа оляпман. Менга ўхшаган минглаб кишилар бу саховатдан баҳраманд яшамоқда. «Маҳалла» жамғарма фондининг ташкил этилиши эл-юртга ғамхўрликнинг яна бир нишонаси бўлди.

Илгари биз яшаб турган жойларни Болтамозор қишлоғи дейилгувчи эди. Собиқ К. Маркс номидаги жамоа хўжалиги раиси, Меҳнат Қаҳрамони Ғуломмаҳмуд Абдуллаев беш-олти нафар қарияни тўплаб, ҳар қишлоқнинг оқсоқоли бўлсин, дедилар. Шунга ҳам 23 йил бўлибди. Тўрт йилдирки, «Шодлик» деб аталувчи маҳалламизни Тошкент шаҳридаги Юнусобод районига қўшиб беришди. Унда 560 оила истиқомат қилади. Асфальтланган, кенг ва ёруғ кўчалар, хонадонлар табиий газ ва ичимлик суви билан таъмин этилган. Дўкон ва чойхоналар аҳоли хизматида. Кишиларимиз миллий урф-одатларни, одамгарчиликни ўрнига қўйиб шукроналик билан яшамоқда.

Маҳалламиз хайрия маблағлари сақланадиган ҳисоб рақамига эга. Биз бу пулдан айрим ночор оилалар ва ногиронларга баҳоли қудрат моддий мадад берамиз. Гўшт ва ямоқчилик дўконлари, сартарошхона қурилмоқда.

Азизлар! Биз оқсоқолларнинг ниятимиз битта: Ўзбекистонимиз бор бўлсин, гуллаб-яшнасин, улуғ халқимиз омон бўлсин!

Ўзбекистон миллий ахборот агентлиги мухбири Пўлат НИШОНОВ ёзиб олди.

Самарали изланишлар

ЎЗБЕКИСТОН травматология ва ортопедия илмий-тадқиқот институти республикамиздаги йирик фан даргоҳларидан бирига айланган. Бу ерда даволашнинг қатор муҳим йўналишларида самарали муолажалар олиб бориш билан бирга травматология ва ортопедиянинг жиддий муолажалари устида ҳам йирик кузатишлар амалга оширилмоқда.

Суяк синганда қўлланиладиган муолажаларнинг замонавий усуллари ҳам жорий этилмоқда. Илмий даргоҳ бўйича кенг жорий этилган янги даволаш аппарати ана шундай тиббий янгиликлардан бири бўлди. Суяк синганда ишлатиладиган бу босиш-чўзиш қурилма мосламаси институт жамоасининг навбатдаги илмий ютуғи ҳисобланади.

Бундан ташқари мутахассис олимлар машҳур шифокор Г. Илизаров кашф этган аппаратни такомиллаштириш йўлида ҳам самарали изландилар. Натижада ушбу аппаратга ўхшаш янги даволаш усуллари юзага келди. Бу жиддий тадқиқот ҳам даволаш ишларида ўзига кенг йўл топди.

Аҳмад АХРОРОВ.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Абдулҳошим Муталов ва ташқи ишлар вазири Убайдулла Абдураззоқов янги мустақил давлатларга инсонпарварлик ва техникавий ёрдам кўрсатиш бўйича Токио конференциясида иштирок этиш учун кеча Японияга жўнаб кетдилар.

● Олот райони пахтакорлари ҳам йиллик маррани эгалладилар. Улар давлат буюртмасига қўшимча равишда 3 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олишди.

● Қаршида Ҳиндистон билан ҳамкорликда чой қадоқлаш қўшма корхонаси ташкил этиладиган бўлди. У келгуси йилнинг биринчи ярмида қуриб бўлиниши керак. Қўшма корхонада 1993 йил охиригача 3 минг тонна чой қадоқлаш мўлжалланмоқда.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Бугун Туркманистон Республикасида мустақиллик куни байрам қилинмоқда. Ашгабатда бу санага бағишланиб ҳарбий парад ўтказилади, халқ сайиллари бўлиб ўтади.

● Россия Президенти Борис Ельцин Егор Гайдар ҳукуматига ишониши, лекин вазирлар таркибида ўзгаришлар бўлиши мумкинлиги ҳақида баёнот берди. Бу баёнот матбуотда гўё Егор Гайдар ҳукумати истеъфога чиқарилиши ҳақида хабарлар эълон қилинганлиги муносабати билан берилди.

● Тожикистондан олинаётган хабарларга кўра республика Президенти вазифасини бажарувчи Акбаршо Искандаров тарафдорлари Душанбедаги вазиятни назорат қилиб турибдилар. Мамлакат пойтахтига шанба куни кирган республика Олий Кенгашининг собиқ раиси Сафарали Кенжаев тарафдорлари якшанба куни тунда Россия ҳарбийлари муҳофазасида Душанбени тарк этганлар.

● Кўп ўтмай Россия темир йўлларида икки қаватли йўловчилар вагонлари пайдо бўлиши мумкин. Россия темир йўллар вазири Геннадий Фадеев билан Франция вазири Жан Луи Бианко ана шундай икки қаватли вагонларни Франция фирмалари ёрдамида Москва ва Санкт-Петербургда ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш тўғрисидаги битимни имзоладилар.

● Москва вилояти ички ишлар бошқармаси 1986 йилдан буён бу ерда болаларни ваҳшиёна ўлдириб келган қотил ушланганлигини маълум қилди. Бу 33 ёшли бўйдоқ от заводида зоотехник бўлиб ишлар экан. Қотил 11 ўсмирни ўлдирганлигини бўйнига олди. Унинг Москва яқинидаги гаражида ана шу жиноятларга далолат қилувчи ашёвий далиллар ҳам топилди.

ХОРИЖДА

● Литва сейми (парламенти)га сайловлар мутлақо кутилмаган натижалар келтирди. Дастлабки маълумотларга кўра унда Литва собиқ компартияси раҳбари А. Бразаускас бошчилигидаги Демократик меҳнат партияси парламентда кўпчилик ўринни олган. [illegible]

● АҚШ Президенти Жорж Буш [illegible] 12 миллиард долларга [illegible] 410 миллион доллар [illegible]

● Пекинда Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги билан Хитой ўртасидаги чегаранинг ғарбий қисми юзасидан музокаралар бўлиб ўтди. Унда Ҳамдўстлик делегацияси таркибида Россия, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистон вакиллари иштирок этмоқда.

● ГФР ҳукмрон христиан демократик социалистларнинг съездида Гельмут Коль 11 марта бу партиянинг раиси этиб сайланди.

● Душанба кунидан бошлаб Эстонияда нон қарийб уч баравар қимматлашди. Жумладан, энди бир килограмм қора нон 2,5—3,5 крон (75—100 сўм) туради.

● Корея Республикаси парламентининг депутати Сон Су Иль 1983 йил собиқ СССР ҳудуди устида уриб туширилган Жанубий Корея авиакомпаниясининг «Боинг—707» самолётининг [illegible]

● Англияда чиқадиган «Таймс» газетасининг ёзишича, 2116 йилнинг 14 августида [illegible]

Суратга олиш тараддуди

[illegible]

Акбар АЛИЕВ.

Обуна—93 — Обуна—93

Имтиёзли равишда

ҲОЗИРГИ бозор иқтисодиёти қийинчиликларига қарамасдан шаҳримиз меҳнаткашлари 1993 йил учун ўзларининг севимли газетаси ва журналларига обуна бўлишмоқда. [illegible]

Ғулом ЮСУПОВ.

«Тошкент оқшоми»га обуна давом этмоқда

[illegible]

* *Ўзбекистон Республикаси Конституцияси лойиҳаси—умумхалқ муҳокамасида*

Еш мустақил давлатимизнинг биринчи Конституцияси лойиҳасининг ишлаб чиқилиши ва умумхалқ муҳокамасига қўйилиши катта сиёсий ва маънавий аҳамиятга эгадир. Бу ҳодиса реал мустақилликка эришиш соҳасидаги катта қадамдир.

Шуниси эътиборга лойиқки, лойиҳанинг муқаддимасини ўқиб чиқиш биланоқ Конституциянинг демократик руҳда ёзилганлиги яққол сезилади. [illegible]

[illegible]

Лойиҳанинг 74-моддасида мустақиллик [illegible] бошқарадиган, ишловчи органга айланишига олиб келади.

Лойиҳани умуман ижобий баҳолаган ҳолда, ундаги баъзи камчиликлар тўғрисида тўхталиб ўтишни истардик. Кўп ҳолларда бу нуқсонлар моҳияти аҳамиятга эга бўлмай, балки техник характерга эгадир. Баъзи моддаларнинг жойлашиши эътироз туғдиради. Масалан, 4-моддани [illegible]

ФУҚАРОЛАР ЖАМИЯТИ ҚУРИШГА ҚАТЪИЯТ

[illegible] тидаги улкан аҳамияти тўғрисида гапириш ортиқча бўлса керак. Ҳозирги иқтисодий қийинчиликлар даврида ҳам давлатимиз қўлидан келганча маданиятни қўллаб-қувватлаб келмоқда, уни бозор иқтисодиётининг исканжасидан асраб қолишга қаратилган тадбирларни кўрмоқда. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» китобида маданият масаласига жуда катта ўрин берган. [illegible]

«Давлат маданиятнинг жамият ҳаётидаги инсонпарварлик ролини англаган ҳолда, унинг ривожланишини қўллаб-қувватлайди». [illegible]

[illegible] депутатларнинг учдан икки қисмидан кўпроғининг овози талаб этилиши ҳақидаги қоидаси оддий қонунларни қабул қилишга ҳам тааллуқли бўлсин.

Ҳолида ЛАТИПОВА,
Мавлуда АҲМЕДШОЕВА.
Ўзбекистон Фанлар академияси Фалсафа ва ҳуқуқ институтининг илмий ходимлари.

Ҳозирги кунда йўловчиларни манзилга етказиш бўйича шаҳар транспортида бир қанча қийинчиликлар мавжуд. Автобус ва бошқа транспорт воситаларининг етишмаслиги, эҳтиёт қисм ҳамда ёнилғининг танқислиги шулар жумласидандир. [illegible]

СУРАТДА: (чапдан) [illegible]

* *Ўзбекистон—Польша: ҳамкорлик қирралари*

МУШТАРАК МАНФААТЛАР

МАМЛАКАТИМИЗНИНГ [illegible] вакилларидан иборат делегациянинг Тошкентга ташрифидан мақсад мазкур шартноманинг ҳаётга тадбиқ этилиши билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилиш, шу билан бирга икки томонлама ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш билан боғлиқ эди.

Польша Республикаси делегацияси билан бўлган музокараларда Ўзбекистон ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги, «Ўзбексавдо» уюшмаси, «Узмевасабзавотвиносаноат» концерни, «Ўзбекшартномасавдо» ва «Ўзбошенгилсаноатсавдо» давлат-акционерлик компаниялари раҳбарлари иштирок этишди. Музокаралар Ўзбекистон — Польша ҳамкорлигининг барча қирраларини ўзида мужассамлаштирди.

Ўзбекистон ташқи иқтисодий алоқалар вазирининг биринчи ўринбосари С. Сафаев учрашувни очар экан, Варшавада имзоланган шартномани халқимиз илиқ кутиб олганини таъкидлади. Нотиқнинг фикрича, мазкур шартнома Ўзбекистон билан Польша Республикаси ўртасида ўзаро манфаатли ҳамкорликни кенг кўламда ривожлантириш учун пойдевор бўлиб хизмат қилади. Ўзбекистон билан Польшанинг иқтисодий-молиявий имкониятлари турлича. Лекин шунга қарамай Республика раҳбарияти мамлакатлари[illegible]

Музокараларда Польша билан Ўзбекистоннинг савдо-иқтисодий имкониятлари тенг эмаслиги бир неча бор таъкидланди. Шуни назарда тутиб Ўзбекистон томони ўртадаги ҳамкорлик иккала мамлакат иқтисодиётларини ўзаро тўлдиришга асосланиши кераклигини баён этди. Бунинг учун, хўжалик субъектлари ўртасидаги бевосита мол айирбошлашни йўлга қўйиш керак. Масалан картошка, ем ва бошқа маҳсулотлар эвазига Ўзбекистондаги хўжаликлар ўз ихтиёрларида қоладиган паст навли пахта, шунингдек, мева-сабзавотларни Польшага етказиб беришлари мумкин. Бундан ташқари Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги, тўқимачилик, терига ишлов бериш, фармацевтика соҳаларида Польша билан қўшма корхоналар тузишдан манфаатдордир. Польшада тайёрланган халқ истеъмоли моллари Ўзбекистонда жуда қадрланишини ҳисобга олиб, уларни кўпроқ етказиб бериш лозимлиги ҳақида айтилди. Ўзбекистон ўз навбатида бу моллар эвазига Польшага кимё[illegible]

Польшадан 500 минг долларлик истеъмол буюмлари ва компьютерлар сотиб олишга келишган. Республикамизда фаолият кўрсатаётган 600 га яқин қўшма корхоналар орасида Ўзбекистон билан Польша ўртасида тузилган «Уз полккоп» бозор муносабатларининг шаклланишига баҳоли қудрат ҳисса қўшаяпти.

Польша томони Ўзбекистонга тўқимачилик, кимё саноати ускуналари, дори-дармон, атир-упа, кимёвий саноат маҳсулотларини етказишга тайёрлигини маълум қилди. Польшаликлар «Польмед» деб аталмиш энг йирик саноат корхоналари учун катта миқдорда мис концентрати сотиб олишмоқчи. Бундан ташқари польшаликлар анъанавий пахта ва мева-сабзавот харид қилишдан ҳам манфаатдорлар. Ўртадаги савдо-сотиқ барқарор бўлиши учун асосий транспорт воситаси бўлмиш темир йўлдан алоҳида тартибда фойдаланиш ҳам муҳим аҳамият касб этади. Томонлар ҳаво транспортидан фойдаланиш мақсадга мувофиқ бўлурди, деган фикрга келдилар.

[illegible] А. Арендарский «Ҳақиқатан бу қонунлар жуда имтиёзли экан», деди.

Музокаралар жуда амалий руҳда ўтди. Ўзбекистон томонининг икки томонлама фойдали алоқаларга катта урғу бераётганини тўғри тушунган Польша делегацияси бир дақиқа вақтни ҳам зое кетказмасликка ҳаракат қилди. Учрашув давомида ҳам давлатлараро, ҳам бевосита хўжалик субъектлари ўртасидаги савдо-сотиқ, амалий ҳамкорлик масалалари муҳокама қилинди. Тошкент музокаралари Ўзбекистон — Польша ҳамкорлигининг янги уфқларини очди. Томонлар бевосита алоқаларни янада мустаҳкамлашга қарор қилдилар.

Музокаралардан сўнг Ўзбекистон билан Польша ўртасида 1992—1993 йилларга мўлжалланган ўзаро маҳсулот етказиб бериш тўғрисидаги ҳужжат имзоланди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси раисининг биринчи ўринбосари И. Х. Жўрабеков Польша Республикаси ҳукумат делегациясини қабул қилди. Унда томонлар бўлиб ўтган музокаралардан қониқиш ҳосил қилганларини маълум қилиб, икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик ришталарини янада мустаҳкамлаш зарурлигини таъкидладилар.

Толиб НУРМУҲАМЕДОВ.

Кеча Тошкентда ўзбек-британ қўшма корхонаси «Ўзбек ксерографик системалари» таништирилди. Унинг муассислари — «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни ва «Рэнк Ксерокс» фирмаси. Қўшма корхонанинг очилишига Британия фирмасининг Бош директори — Жон Пембертин келади. Қўшма корхонанинг Бош директори — Шуҳрат Носиров, корхона бошқарувининг раиси этиб «Шарқ» концернининг бош директори И. Ш. Шоғуломов тайинланди. Қўшма корхона таништирилиши маросими пайтида мухбиримиз бошқарув раисига бир неча саволлар билан мурожаат қилди.

* *Бизнинг мусоҳаба*

«ЎЗБЕК КСЕРОГРАФИК СИСТЕМАЛАРИ»

— Ислом Шомуродович, қўшма корхона номининг ўзи эътиборни тортади. Илгарилари Ўзбекистонда бунақанги корхона мутлақо бўлмаган. Унинг муваффақиятини таъминлайдиган омиллар мавжудми?

— Чиндан ҳам бу Ўрта Осиёда Буюк Британия билан биргаликдаги, бизнинг шароит учун хос бўлмаган йўналишдаги дастлабки корхона. Аммо ҳар томонлама пухта ўйлаб ишга киришилган. Ҳозирдаёқ республикамизда бундай марказга эҳтиёж сезила бошланди. Бизда янги иқтисодий тизимлар барпо этилмоқда, фақат МДҲ чегаралари доирасидагина эмас, балки олис хорижий мамлакатлар билан амалий ҳамкорлик кенгайиб бормоқда. Иш юритишни жаҳон стандартлари даражасида, ҳатто айтиш мумкин, халқаро иш юритиш маданияти даражасида қайта қуришга тўғри келмоқда. «Ўзксерокс» корхонасининг техник имкониятлари ва касб маҳорати буюртмачиларимизнинг вақтини тежаб, вазифасини енгиллаштириб, ҳужжатларини ниҳоятда сифатли қилиб зудлик билан кўпайтириш имконини беради. Бу ерда бир оригиналдан юзлаб оқ-қора нусха кўпайтириш мумкин бўлади.

— Ҳозирги пайтда кўпинча рангли оригиналлардан ҳам нусха кўчирилмоқда. Бунинг иложи йўқми?

— Аксинча. Қўшма корхонанинг мақсади — Ўзбекистонда ва Ҳамдўстликдаги мамлакатларда давлат ташкилотлари ҳамда хусусий шахслар, корхоналарнинг барча турлари ва шакллари учун нусха кўчириш, безаш, босиб чиқариш ва ҳатто муқовалаш марказларининг тармоғини яратишдир. «Ўзксерокс» янги ускуналарни олиши билан Ҳамдўстлик мамлакатларидаги рангли ишларни бажариши мумкин бўлган ягона марказ бўлади. Бунинг устига нусха кўчириладиган оригиналлар исталган материаллар — хоҳ картон, хоҳ плёнка, хоҳ ёғоч, хоҳ ялтироқ қоғоз, хоҳ жилосиз қоғоз — фарқи йўқ. Эни деярли бир метргача, бўйи эса исталган узунликдаги харита, схема, режалар-графиклар, чизмалар, плакатлар, гравюралар бўлиши мумкин. Қоғознинг бир томони ёки орқа томонига ҳам нусха кўчирса бўлади. Буюртмачининг истагига кўра нусхани катталаштириш ёки кичрайтириш, китоб қилиш ва муқовалаш ҳам мумкин. Айтгандай, материалларни таржима қилиш имкони ҳам бор.

— Техник нуқтаи назардан қўшма корхонанинг имкониятлари қандай?

— Лўнда қилиб айтсам, «Рэнк Ксерокс» ёлғиз Буюк Британиядагина эмас, балки дунёнинг 75 мамлакатида ўз маҳсулотлари билан машҳур. У ерда ҳали бундан 50 йил илгари сиёҳсиз нусха кўчириш қўлланила бошланган, офислар учун дастлабки автомат нусха кўчириш машинаси ишлаб чиқарила бошланганига қирқ йил бўлди. Шундан буён унинг ускуналари дунёнинг қатъий талаблари даражасида изчиллик билан такомиллаштирилиб ва янгиланиб бормоқда. Бунга қўшимча фирма дунёнинг 75 мамлакатида юзлаб маркетинг операцияларини амалга ошира бориб, 17 мамлакатда 28 та заводига эга, тўртта давлатда унинг олтита илмий ишлаб чиқариш марказлари фаолият кўрсатмоқда. Фирманинг йиллик обороти — 18 миллиард доллар эканлигини назарда тутсак, қўшма корхонамизнинг имкониятларини ҳам тасаввур қилишингиз мумкин.

— У ҳолда яна бир савол туғилади — шунчалик қувват билан корхона нусха кўпайтириш ва муқовалашга оид буюртмаларни бажариш билан чекланадими?

— Йўқ, албатта. Қўшма корхонанинг узоқни кўзлаган мақсади ўзининг бу соҳадаги фаолиятини кенгайтира бориб, британиялик шерикларимиз маҳсулотларини йиғиш билан бирга иложи бўлганда айрим турларини шу ернинг ўзида ишлаб чиқаришни йўлга қўйишдир. Бундан ташқари қўшма корхона узоққа мўлжаллаган дастурини ўзи маблағ билан таъминлаш учун валютага сотиш мақсадида саноат ва қишлоқ хўжалиги чиқиндиларини қайта ишлашни йўлга қўйиш ниятидадир.

— Биздаги ўлчов-андозаларга кўра анча-мунча штатлар талаб қилинса ажаб эмас?..

— «Эски андоза»ларни четга суриб қўяйлик! Бугун биз бунақанги ўлчовда иш юритолмаймиз. Сизга айтсам, қўшма корхона 15 нафар маҳаллий хизматчи билан иш бошлайди, йил давомида уларнинг сони кўпайганда ҳам 25 кишидан ортмайди. Кутилаётган даромад эса, бир неча миллион сўмдан зиёд. Айтгандай, ҳозирча бизда бирдан-бир инглиз бошқарувчиси ишлаяпти, аммо кўп ўтмай унинг ўрнини ҳам маҳаллий мутахассис эгаллайди. Вақти келиб студентларимизни хорижда ўқишлари учун маблағ билан таъминлашга улуш қўшамиз.

* *Ижтимоий ҳимоя—амалда*

ДАРОМАДГА ЯРАША

ТОШКЕНТ қурилиш материаллари комбинати ҳам шу йил бошидан ижара усулига ўтиб ишламоқда. Агар ўтган 9 ойлик режаларни сарҳисоб қиладиган бўлсак, ишлаб чиқариш самарадорлиги бир мунча ўсганлигининг гувоҳи бўламиз. Шу муддат давомида режа бирмунча зиёдаси билан бажарилган. Агар ишлаб чиқарилган маҳсулотларни сўмга айлантирадиган бўлсак, комбинат меҳнаткашлари 9 ой давомида 77 миллион ўрнига 83 миллион сўмлик иш қилганлар.

Ишчи-хизматчиларни ижтимоий ҳимоя қилиш ҳам даромадга яраша бўлаяпти. Масалан улар ҳар ойлик маошларидан ташқари яна қўшимча 500 сўмдан овқат пули билан таъминланмоқдалар. Нарх-навонинг ошганлиги муносабати билан октябрь ойидан бошлаб бу миқдор минг сўмга етказилади.

Ҳозир давлат уйларини хусусийлаштириш тадбирлари уюшқоқлик билан амалга оширилмоқда. Комбинатда 30—40 йиллардан бери ишлаб, комбинат томонидан уй-жой билан таъминланган кекса ишчилар бор. Улар корхонанинг фахри ҳисобланишади. Комбинат иқтисодини тиклашга уларнинг меҳнати сингган. Шуларни ҳисобга олиб, бундай ишчи-хизматчиларга ўзлари яшаб турган уйлари бепул хусусийлаштириб бериладиган бўлди. Уйнинг таннархини корхона ўз ҳисобидан давлатга тўлайди.

Корхонадаги айрим муаммолар ҳам йўқ эмас. Комбинат бош муҳандиси шундай деди:

— Ҳамма жойда бўлгани каби бизда ҳам хом ашё масаласи тўлалигича ҳал этилгани йўқ. Хом ашёни асосан Украина ҳамда Россиядан оламиз. Жуда қиммат. Шунингдек, илгаригидек катта қурилишлар йўқлиги сабабли уларни ўз вақтида сота олмаймиз. Уйлаймизки, ҳаммаси жойига тушиб кетади. Чунки бозор иқтисодиётини эндигина ўрганаяпмиз. Йил бошидан ижара усулига ўтганмиз. Ҳар қалай мустақил ишларнинг йўл-йўриқларини тушунгандекмиз.

Корхонада халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Ҳар хил сопол идишлар тайёрланмоқда. Шу йўл билан ишчиларни иш билан таъминлаш, аҳолини халқ истеъмол молларига бўлган эҳтиёжини қондириш учун ҳаракат қилинмоқда.

Бобомурод ИМОМОВ.

МАРКАЗ НЕГИЗИДА ҚЎШМА КОРХОНА

«ЎЗБЕКФИЛЬМ» киностудияси жамоаларининг ижодий фаолиятлари тобора кенгайиб бормоқда. Бу ерда қатор янги ижодий гуруҳлар тузилаётганлигининг боиси ҳам ана шунда.

Киноленталарга сифатли ишлов бериш маркази ҳам янги режаларга қўл урди. Унинг негизида рангли лентaларга ишлов берадиган қўшма корхона очиш ҳам кўзда тутилди.

«Кодак» ва «Фудзи» типидаги корхоналар рангли лентaларга сифатли ишлов беришнинг муҳим омили бўлиб хизмат қилади. Бундан ташқари кинофильмларни нусхалаштиришга қаратилган тадбирлар кўрилмоқда. Бу эса студияларда малакали дубляж гуруҳлар етарли бўлишини таъминлаш имконини беради.

Севара ОҚИЛОВА.

* *Раҳмдил ва меҳр-шафқатли бўлайлик*

ФАХРИЙЛАРИМИЗ МИРИҚИШДИ

СЕРГЕЛИ марказига жойлашган «Сирдарё» ресторани ҳар галгидан кўра гавжум. Бу гал қалбимизнинг шуури, ҳар бир оиланинг кўзгуси бўлмиш бува ва бувижонларимиз бу даргоҳнинг энг азиз меҳмонлари бўлишди.

Даврага кириб келаётган қарияларни район маданият уйларининг ҳаваскорлари дилрабо қўшиқлари билан қарши олишди. Қўшиқ ва куй сеҳридан фахриялар бир-бирларига севинч билан боқишар, айримлари қучоқ очиб астагина: «бу кунларга етганлар бор, етмаганлар бор», — дея кўзларида қалқиган севинч ёшларини артишарди.

Дарвоқе, 80 ёшга тўлиб ва ундан ўтса-да шундай дастурхоннинг меҳмони бўлиб ўтирса ҳазил гап эмас. Ҳақиқатда «бу кунларга етганлар бор, етмаганлар бор...»

— Районимизда 3 мингдан зиёд фахрий бор, — дейди суҳбатдошимиз, район ижтимоий таъминот бўлимининг бошлиғи Муҳиддин Мухторов. — Шулардан 350 нафардан зиёди бугунги тантанамизга ташриф буюришди. Уларнинг деярли кўпчилиги 80 ёшдан юқори. Фахрияларимизни бир пиёла чой устида суҳбатлашамиз деб таклиф қилганимизда, уларнинг айримлари кўзига ёш олишди. Нега йиғлаяпсиз, деб сўрасак «шундай тақчил кунларда биз қарияларни ўз паноҳларингизга олганингиз учун минг раҳмат» дея қалб сўзларини тўкиб солишди.

— Тантанани нишонлаш учун аввало биз районда махсус ҳисоб рақамини очдик, — деб суҳбатни давом эттирди район маданият бўлимининг бошлиғи Нина Горбулёва. — Шунинг натижасида 150 минг сўм пул йиғилди. Бу пулнинг бир қисмини тўшакка боғланиб қолган қариялар ва боқувчисини йўқотган фахрийлар учун ажратдик. Улардан 25 кишига 200 сўмдан пул тақсимланди. 250 қариянинг совға-саломи уйларига олиб бориб берилади. Биз совға учун айтарли катта буюмлар тайёрламадик, лекин асосий мақсадимиз — уларга эътибор қаратиш, кўнгилларини кўтариш.

Тантананинг асосий қисми бошлангунга қадар яна бошқа иштирокчилар билан ҳам суҳбатлашдик. Уларнинг барчасининг қалбидаги эзгу ниятлари бир хилда. Меҳр-мурувватли, саховатли бўлиш...

Шундан сўнг куй-қўшиқдан баҳра олиб, қарилик гаштини сураётган фахрийлар билан дилдан суҳбатлашдик.

Валерий КОСТЕЕВ, уруш қатнашчиси, 95 ёшда: — Мен бугунги йиғилишимиз ҳар доимгидан анча фарқли эканлигини кўриб дилдан севиндим. Кўп вақтлардан буён учрата олмаётган танишларимни шу бугун кўриб, чин кўнгилдан қувондим. Ҳозир мен билан неварам ҳам ўтирибди. Айни вақтда 5 фарзандим, 17 неварам бор. Уни олиб келганимнинг боиси, биринчидан менга йўлимда ҳамроҳ бўлса, иккинчидан районимизда шундай бувалари ва бувижонлари борлигини кўриб, улар ҳақида дўстларига гапириб берсин деган мақсадда олиб келдим. Чунки улар келажагимиз.

Жўра ЭШОНОВ, «Узгариш» маҳалла комитетининг раиси: — «Қари бор уйнинг зари бор» дейишгани шу бўлса керак-да. Районимизда шунча қариялар борлигидан фахрландим. Миллатимиздан, элатимиздан қатъий назар бир-биримизни эъзозласак бундан ҳам мартабамиз улуғ бўлаверади. Бизларнинг юриш-туришимизни кўриб ёшлар ибрат олади. Шунинг учун бир-биримиздан яхши сўзу, хуш муомаламизни аямайлик. Ҳамиша омон бўлинглар, азиз фахрийлар.

Бундайин айтилган дил сўзларининг кети узилмади. Кимдир уруш йилларини эслаб, ўша йилларда ёзган шеърларини ўқиб берди, яна кимдир ёшлигида ўйнаган рақсларини ёд этиб рақсга тушишди. Тантана то кечга қадар давом этди. Уларнинг қалбларини севинчга тўлдиришда район қошидаги А. Ҳидоятов номли, «Чоштепа» ва «Молодость» маданият уйларининг ҳаваскор хонанда ва раққосалари катта хизмат қилдилар. Тамара Цой раҳбарлигидаги корейс дастаси ижро этган рақслар барчани хушнуд этди.

Гулзода АБДУЛЛА қизи.

СУРАТЛАРДА: «Сирдарё» ресторанида ўтказилган саксон ёшдан юқори бўлган қариялар учун ташкил этилган тантанадан лавҳалар.

Андрей Пишненко суратлари.

Тарих тилга кирганда

КЎҲНА ШАҲАР ҚАЛҚОНЛАРИ

ЎРТА Осиёнинг энг қадимий шаҳарларидан бири бўлган Тошкентнинг ўтмиши жуда бой бўлиб, ўзининг узоқ ва қизиқарли тарихи давомида ўзаро феодал урушлар ҳамда хорижий босқинчилар истилоси натижасида бир неча бор бузилиб, неча бор қайта тикланган. Қадимги Шарқ мамлакатларида, жумладан Мовароуннаҳрда йирик шаҳарлар қўрғон билан ўраб олинганлиги, уларнинг бир неча дарвозаси бўлганлиги бизга қадар етиб келган ҳужжатлардан аён. Қуйида қадимий ва навқирон шаҳримиз Тошкентнинг ўтган асрларда ўзининг мустаҳкам қўрғон деворларига ишланган ва махсус номлар билан аталган дарвозалари ҳақида фикр юритмоқчимиз.

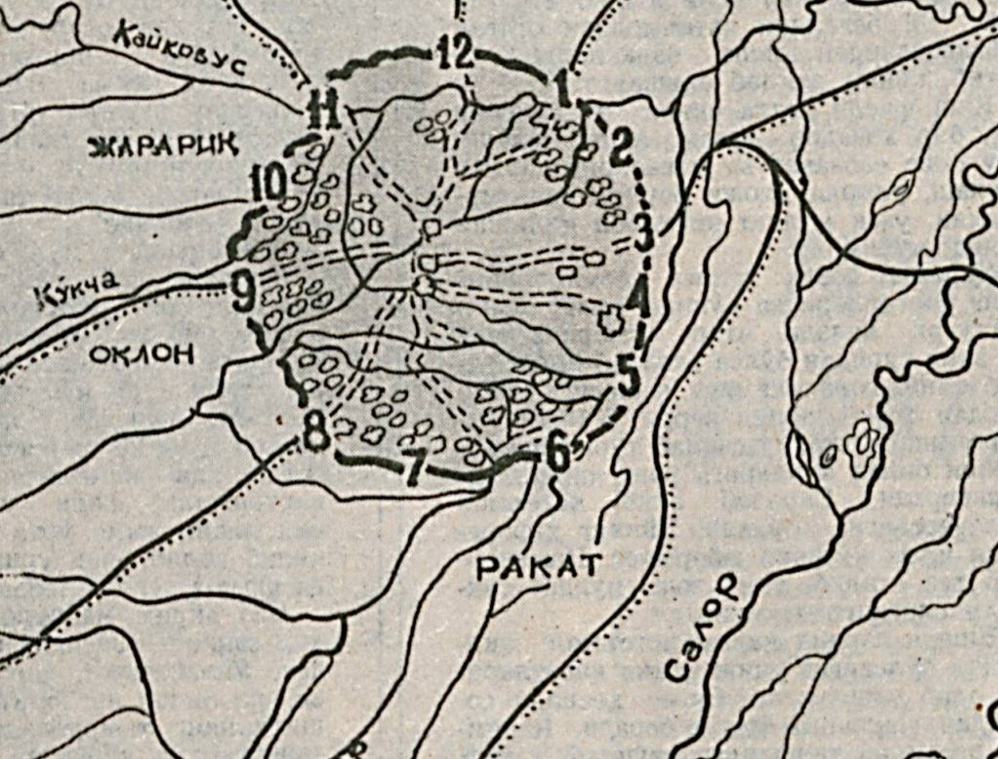

Маълумки, 704 йили Араб халифалиги томонидан Қутайба ибн Муслим Хуросон амири қилиб тайинлангач, унга Ўрта Осиёда араб халифалиги ҳукмронлигини ўрнатиш топширилади. Ўрта Осиёнинг бир қатор шаҳарларини босиб олган Қутайба ибн Муслим 713-715 йилларда Шош (Тошкент)ни истило қилиб шаҳардаги қўрғонларни, ноёб обидаларни ва бир қанча иншоотларни вайрон қилди, аҳолини шафқатсизлик билан қириб, минглаб аҳолини ўзига қул қилди. Ўқимишли, билимдон кишиларни қилич тиғидан ўтказди, илму фанга, маърифат, тарих ва тиббиётга оид сон-саноқсиз ноёб китобларни, қўлёзмаларни ёқиб, йўқ қилиб юборди. Бу пайтларда шаҳар Салор бўйида жойлашган бўлиб, маданияти бир мунча юксалиш палласига кириб, ҳар томонлама ривожланаётган эди. Араблар вайрон этгунга қадар Тошкентда қанча дарвоза, неча қатор мудофаа девори бўлганлиги номаълум. Лекин шуниси диққатга сазоворки, кейинги йилларда Салор ва унинг теварак-атрофида амалга оширилаётган археологик қазиш ишлари вақтида ер қаъридан чиқаётган турли-туман ашёвий топилмалар Тошкент эрамизнинг бошларида анча таниқли, ривожланиш жараёнидаги шаҳар бўлганлигидан дарак бермоқда.

Шаҳар аҳолиси чўл кўчманчиларининг тинимсиз талаши натижасида нотинч бўла бошлагач, аҳоли аста-секин Салор бўйини ташлаб, географик жиҳатдан ҳар томонлама қулай бўлган Бўзсув (Анҳор) бўйига кўчиб кела бошлади. Бошқа жойлардан ҳам аҳолининг бу ерга йиғилиши натижасида Бўзсув гавжум тус ола бошлайди. VIII аср охирига келиб Салор бўйидаги аҳолининг кўп қисми Бўзсув бўйига кўчиб келади. Янги шаҳарчада эса ҳаёт секин-аста изга туша бошлайди. Шаҳар аҳолиси бу ерда деҳқончилик, чорвачилик, савдо-сотиқ ва ҳунармандчилик билан шуғулланган.

Зардуштийлик ва буддизм, христианлик ва ислом динларининг бу ерда бир-бири билан тўқнашиши натижасида шаҳарчанинг ривожланиши учун ўзига хос шароит вужудга келтиради. XIX аср тарихчиси Муҳаммад Солиҳ Қори Тошкандий ўзининг «Тарихи жадидаи Тошкент» номли асарида ва бошқа бир қатор ўтган аср тарихчилари ўз ёдномаларида қайд этишларича, IX асрнинг бошларида янги шаҳарчанинг марказидаги бозор майдончасида қўрғон қурилиб, унинг атрофи гир айлантириб бир қатор девор билан ўралади, деворнинг уч томонига Абул Аббос, Жунайд ва Кеш номли дарвозалар бунёд этилади. Шундай қилиб, бу ерда ҳозирги Чорсу майдони ва Бешёғоч майдони ўрнида шаҳар маркази вужудга келади. Бир қанча вақт ўтгач, шаҳарнинг аҳоли зич жойлашган қисми ҳам иккинчи қатор девор билан ўралади. Кейинчалик аҳоли тинчлигини чўл кўчманчиларидан ҳимоя қилиш мақсадида шаҳар учинчи, ниҳоятда улкан ва баҳайбат сиртқи мудофаа девори билан ўралади. Унинг ташқи томони кенг ва чуқур қилиб доимий оқиб турувчи сув билан тўлдирилган зовур-хандақ қазилади, бу эса душманнинг деворга яқинлашишига муҳим тўсиқ сифатида хизмат қилган. Бу мудофаа учун ишланган девор аҳолининг тинч яшаши учун ўзига хос шароит вужудга келтирган.

Шаҳар мудофаа деворлари билан ўралган бўлса ҳам ташқи дунё билан савдо-сотиқ алоқаларини узмади. Узоқ шаҳарлардан, мамлакатлар, воҳа ва даштлардан Тошкент бозорига мол олиб келинадиган катта карвон йўллари туташадиган жойларда махсус дарвозалар ўрнатилди. Тарихчиларнинг ёзишича, шаҳар сиртқи мудофаа деворлари билан ўралгач, биринчи бор дарвозалар шаҳарнинг Бўзсув бўйида IX асрда вужудга келган. Дарвозалар сони турли даврларда турлича бўлган, ҳар бир қатор деворнинг ўз дарвозалари бўлган. Масалан: XVIII асрда саккизта, XIX асрда эса ўн иккита ташқи девор дарвозаси бўлган.

XVIII аср охирларида Тошкентни саккизта катта йўл кесиб ўтган, бу йўллар аслида шаҳарда бир томонга кетадиган магистраллар эди. Булар асосан, қадимий карвон савдо йўллари бўлиб, Қозоғистон ва Ўрта Осиё хонликларининг асосий мавзелари билан боғланган. Бундан ташқари, ўша вақтларда Шош (Тошкент) Осиё ва Европа мамлакатларини ўзаро бир-бири билан боғловчи савдо, карвон чорраҳасида жойлашган эди. Бу йўлдан узоқ йиллар давомида хитой, ҳинд, мўғул, эрон ва афғон савдогарлари ўз молларини олиб ўтишган. Ўз вақтида Тошкентда ҳам савдо-сотиқ ишларини ҳам олиб боришган, бунинг натижасида шаҳар ривожланишида катта таъсир кўрсатишган.

Шу даврда шаҳар тўрт: Себзор, Кўкча, Бешёғоч ва Шайхонтоҳур номли даҳага бўлинган. Тарихий маълумотларга қараганда XIX асрда шаҳарнинг шимоли-ғарбий қисмида жойлашган Себзор даҳаси 38 маҳалладан иборат бўлиб, Кайковус номи билан аталувчи ариқдан сув ичарди. Бу даҳада 3 та мадраса ва 10 та масжид бўлиб, аҳолиси асосан этикдўзлик, тўқувчилик ва бўёқчилик билан шуғулланган. Шаҳарнинг ғарбий қисмида жойлашган Кўкча даҳасида 31 та маҳалла, 3 та мадраса ва 51 та масжид бўлган, аҳолиси кўнчилик ва этикдўзлик билан машғул эди. Шаҳарнинг жанубини эгаллаган Бешёғоч даҳасида 32 та маҳалла, 3 та мадраса ва 68 та масжид бўлиб, у гўзал боғлари ва ғиштчилиги билан машҳур эди. Шайхонтоҳур даҳасида эса 48 та маҳалла, 60 та масжид, 3 та мадраса бўлиб, аҳолиси эгарчилик, дегрезчилик, тўқувчилик билан шуғулланган.

Дарвозага келадиган йўллар ҳам дарвоза номи билан атала бошланган. Самарқандга борадиган йўлнинг бошида Самарқанд дарвозаси, Қўқонга борадиган йўлнинг бошида Қўқон дарвозаси, Чиғатойга борадиган йўлнинг бошида Чиғатой дарвозаси қурилган. Ҳар бир дарвозанинг ташқи кўриниши эса олис йўллар олиб келувчи шаҳарларнинг ўзига хос меъморий услубида бунёд этилган. Дарвозаларнинг ташқарисида эса кенг майдонни эгаллаб, ястаниб ётган, бир қарашдаёқ одам қалбини музлатиб юборувчи қабристонлар бўлган. Масалан: Камолон дарвозаси ташқарисида Хўжа Аламбардор, Кўкча дарвозаси ташқарисида Шайх Зайниддин, Чиғатой дарвозаси ташқарисида Қўшчиота ва бошқа бир қатор қабристонлар бўлиб, улардан кўплари шу кунларга қадар шаҳримиз ҳудудида сақланиб қолган.

Бу қабристонлар дарвозадан чиқиб олис мамлакатларга кетаётган ёки шаҳарга кириб келаётган кишиларга руҳий таъсир этиб, одамларни бир-бирларига ёмонлик қилмасликка, меҳр-оқибатли бўлишга ундаб турган. Сабаби, совуқ қабристонни кўрган одам охир-оқибат шу ерга келиб кўмилишини кўз олдига келтириб, ҳар қандай ёмон ниятдан, ёвузликдан қайтиб, инсофли бўлишга интилган. Улар қабристонларга яқинлашгач, от ва аравалардан тушиб, аждодлар руҳига ҳурмат юзасидан Қуръон ўқиб, сукут сақлаб, мозорлар ёнидан яёв юриб ўтганлар.

Шаҳар дарвозалари ҳақида бир қатор тарихчи олимларимиз ва ёзувчиларимиз ўз асарларида фикрларини ёзиб қолдиришган. Шу жумладан, машҳур ўзбек ёзувчиси Абдулла Қодирий ўзининг тарихий «Ўтган кунлар» романида «...олти газ юксакликда, беш газ кенгликда, икки ёни саккиз газли қўрғон девори билан ўралган, кунботарга қаратиб қурилган Самарқанд дарвозаси...» борлиги ҳақида батафсил ёзиб қолдирган.

1865 йилнинг 16 июнь куни босқинчи генерал Черняев раҳбарлигидаги 12 замбаракка, бир неча минг аскардан иборат отрядга эга бўлган рус қўшинлари Тошкент шаҳрини шафқатсизларча босиб, истило қилгач, шаҳар атрофидаги мудофаа иншоотларини, мудофаа деворларини, шаҳар дарвозаларини ва бошқа кўплаб ноёб меъморий биноларни бузиб ташлайди. Бу обидаларнинг бир қисми эса кейинчалик турли йилларда бўлиб ўтган кучли зилзилалар натижасида ҳамда шаҳарни кенгайтириш вақтида бузилиб кетади. Лекин шаҳарни баъзи бир ерларида шиддатли муҳорабалар туфайли шикастланган қадимий девор қолдиқлари яқин кунларгача сақланиб қолган эди. Аммо улар ҳам борган сари емирилиб йўқ бўлиб бормоқда. Уларни таъмирлаб ёки шу ҳолича сақлаб қолиб, келгуси авлодга қолдиришни олимларимиз ўйлаб кўришса яхшироқ бўларди.

Дарҳақиқат, ўтган XVIII, XIX асрларда бу шаҳарнинг 12 дарвозаси бўлиб, булар: Самарқанд, Кўкча, Чиғатой, Сағбон, Қорасарой, Тахтапул, Лабзак, Қашқар, Бешёғоч, Қўқон, Қаймаст ва Комолон дарвозаларидир. Юқорида келтирилган дарвозалардан кирилгач, энг аввал гузарли кенг майдонга чиқилган, бу гузаргоҳлар 1920 йилларнинг охирига қадар жуда обод бўлган. Наврўз ва кўплаб миллий байрамлар, ҳар хил сайиллар, халқ йиғинлари ўтказилган бу майдонда чойхона, ошхона, нонвойхона, сартарошхона, косибхона, карвонсарой, бозор, қассоблик ва баққоллик дўконлари жойлашган эди. Дарвозалардан бошланиб, шаҳар марказидаги катта бозорга олиб борувчи кўчалар йўлйўлакай жуда кўп кичик-кичик кўчаларга тармоқлашиб кетарди. Кўчалар элтган шаҳар бозори фақатгина савдо-сотиқ учун хизмат қилибгина қолмай, балким шаҳар халқи ҳордиқ чиқарадиган жой ҳам эди. Шаҳар ҳокимининг турли фармонлари маълум белгиланган жойлардан ташқари, шу бозорда ҳам жарчилар томонидан эълон қилинар, бозор майдонида дорбозлик, ўйинкулги ва бошқа турли томошалар намойиш этиларди.

Афсуски, шаҳарнинг кўҳна дарвозалари шу кунларда сақланиб қолмаган. Лекин уларнинг қаерда бўлганлиги тўғрисида бир қатор маълумотлар бизга етиб келган. Дарвозалар шаҳарнинг ўзаро жойлашишига нисбатан тахминан қуйидаги ўринларда жойлашган эди. Комолон — ҳозирги «Бахт» кўчасида; «Қаймаст — Ўзбекистон кўчасидан Туроб Тўла кўчасига бурилиш ерида; Қўқон — Мустақиллик майдони ёнида; Бешёғоч — Бешёғоч колхоз бозори билан Ўзбекистон миллий маданият ва истироҳат боғи оралиғида; Қашқар — Қашқар маҳалласи гузари (ҳозирги «Марказ—4» мавзеси). Лабзак—Хуршид кўчаси билан Анҳор кесишган жойда; Тахтапул — Собир Раҳимов кўчасида Қайковус анҳорига қурилган кўприк яқинида; Сағбон—Сағбон кўчасидаги 111-мактаб билан Кайковус оралиғида; Чиғатой—Чиғатой кўчасидаги Чиғатой дарвозаси гузарида; Кўкча —Кўкча гузарида; Самарқанд —ҳозирги Самарқанд дарвоза кўчасининг гузари атрофида бўлган.

Бу дарвозалар фақат қамал пайтларидагина эмас, балки тинч вақтларда ҳам ҳар куни қоронғу тушиши билан беркитиб қўйилар эди. Эрталаб барвақт очилар, карвонлар сайёҳ ва дарвешлар, боёнлар ва амалдорлар яёв ва файтунларда виқор билан кеч оқшомга қадар кириб-чиқиб турардилар. Доимо махсус соқчи (дарвозабонлар) қўриқлаб турган бу дарвозаларнинг тарихи «Чортоқ» шаклида бичилиб, пишиқ чорси ғиштдан мураккаб қоришмада қурилиб, томи гумбазли қилиб ёпиларди. Меъморлар эса унинг олди кўринишига алоҳида эътибор бериб, улкан пештоқли қилиб лойиҳалашарди. Қоронғи тушиб, дарвозалар ёпилгач, шаҳар ичкарисига шаҳар ташқарисидан ҳеч ким киритилмас, келувчилар ким бўлишидан қатъи назар дарвоза ташқарисида тунаб қолишга мажбур бўларди. Қадимги дарвозаларга ишланган эшиклар арча ёғочларидан ясалиб, сиртининг баъзи ерларига безак сифатида металл қопланар ҳамда турли хилдаги ислимий ва гирихий нақшлар билан миллий услубда безатилар эди. Бу эшикларга яқинлашган ҳар бир киши заҳматкаш усталарнинг маҳоратига, ақл-заковатига таҳсинлар айтишарди.

Гўзал шаҳримизнинг ўн икки дарвозасининг ўн икки калит нусхалари ҳозирги кунда Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейининг кўргазма залида тартиб билан териб қўйилган. Уларнинг олтиндан ясалган асл нусхалари эса Республика Давлат банкида эҳтиётлик билан, авайлаб сақланмоқда.

Республикамиз Мустақилликка юз тутган кунларда кўҳна Тошкент шаҳри дарвозаларидан бошланадиган кўчаларга шу дарвоза номлари қўйилиб, мармар тоштахталар ўрнатилса ҳамда замонамизга мослаб иложи бўлган ерларга шаҳар дарвозалари тикланса нур устига аъло нур бўлар эди.

Абдужаббор ЯҲЁЕВ,
Ўзбекистон маданий ёдгорликларни таъмирлаш илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институтининг лойиҳа бош меъмори.

СУРАТЛАРДА: Тошкентнинг Қўқон дарвозаси; XIX асрнинг иккинчи ярмига қадар Тошкент дарвозаларининг ўзаро жойлашиши; 1. Тахтапул; 2. Лабзак; 3. Шайхонтоҳур; (Қашқар); 4. Қўқон; 5. Қаймаст; 6. Бешёғоч; 7. Комолон; 8. Самарқанд; 9. Кўкча; 10. Чиғатой; 11. Тарсанхон (Сағбон); 12. Қорасарой.

Санъатнинг сеҳрли олами

НАЙ САДОСИ — ЮРАК САДОСИ

⊙ Борлиқ узра эшилиб, тўлғаниб, най овози таралмоқда. Куй шундай сеҳрлики, қалб торларини чертиб-чертиб, унинг сержилва оҳанглари тингловчининг юрагини ўртаб бораяпти. Бугунги суҳбатимизда ана шундай оҳангдор соз сирларини мукаммал эгаллаб олган санъаткорнинг фикр-мулоҳазалари билан яқиндан таништириш ниятидамиз. Мирза Тоиров — Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган артист, Мухтор Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваторияси халқ чолғулари ижрочилик кафедрасининг профессори, замонавий ўзбек профессионал созанда ижрочилигининг намояндаларидан бири, Тўхтасин Жалилов номидаги ўзбек Давлат Академик халқ чолғулари оркестрининг якканавоз найчиси.

— Мирза ака, айтингчи, найчиликни танлашингизга нима сабаб бўлган?

— Болалигимда овозни-гор орқали бериладиган куйлар орасида айниқса найдан таралаётган овоз жуда маъқул тушарди. Қани энди мен ҳам шу созни чалсам, деб кўп орзу қилганман. Маҳалламизда Ҳамид ака исмли найчи яшарди. У киши Алишер Навоий номидаги Ўзбек Давлат Академик опера ва балет театрида ансамблда ишларди. Улуғ Ватан уруши бошланиб қолиб, уни фронтга олиб кетишди. Ҳамид аканинг Ниғмат исмли укаси билан тенгқур эдик. Бир куни у менга «Уйимизда акамнинг найи бор, коптокка алмашмаймизми», деб қолди. Учта коптоқ эвазига найлик бўлиб қолдим. Шу кундан бошлаб овознигордан таралаётган куйга жўр бўлиб, машқ қила бошладим. Ўша кезлари 8-тўлиқсиз ўрта мактабда Восиқ Ҳалилов ҳаваскорлар тўгарагини ташкил этган эди. У кишининг олдига борсам танбур, дутор ва ғижжакни рўпара қилди. Мен най чалмоқчи эканлигимни айтдим. Шундан бери бу соз яқин ҳамроҳим. Унда дастлаб «Айладинг», «Ўлмасин», «Жон Андижоним», «Дилхирож», «Тановор» каби куйларни ўрганганман.

— Карнай, сурнай, най, қўшнай... Бу созларнинг барчаси бир авлодга мансубми?

— Булар пуфлаб чалингани учун негизи битта. «Най садоси — юрак садоси» деган ибора бор. Ижрочи ўзи чалаётган куйни ички бир туйғу билан ҳис қилиб ҳаво тўлқинини юбориши керак. Агар у куйни мукаммал ўзлаштирмаган бўлса, уни меъёрига етказиб чиқариши қийин. Бошқача қилиб айтганда ёзувдаги тиниш белгиларига ўхшаш ижрочи куй оҳангларини тўғри топа билиши талаб этилади. Шундагина тингловчига маъноли етиб боради. Бундай талаблар нафақат най, балки карнай, сурнай ва қўшнайга ҳам бирдек тааллуқлидир.

— Ҳозирги кунда пойтахтимизда най ясаётган усталарни биласизми?

— Ўзим чалаётган найни Ўзбекистон халқ артисти, Муқимий номидаги мусиқали театрнинг бош дирижёри Наби Халиловга ясатганман. У киши қўли гул усталардан. Шогирдим, Гулистон шаҳридаги мусиқа билим юртининг ўқитувчиси Абдураҳмон Бобожонов ҳам бу созни қиёмига етказиб тайёрлайди. Бир-икки марта ўзим ҳам ҳаракат қилиб кўрдим. Баъзилари маъқул бўлди ҳам. Лекин таралаётган оҳангларидан кўнглим тўлмади. Ўрни келганда яна бир нарсани айтиб ўтмоқчиман. Ҳар бир жойнинг ўз шароитига қараб най мис, жез ва ёғочдан ясалади. Хитой, Вьетнам, Таиланд, Сингапур ва Ҳиндистонда ғаров (бамбук)дан тайёрланишини эшитганман.

Шукурилло Аҳмаджонов, Тўхтасин Жалилов номидаги Ўзбек давлат академик халқ чолғулари оркестрининг найчиси, республика танловининг совриндори:

— Мирза ака менинг устозим, кўп йилдан бери бир жамоада ишлаймиз. У кишидек назарий ва ижрочилик фаолиятни қўшиб олиб бораётган санъаткор кам топилади. Мирза ака нафақа ёшида бўлишига қарамай, бирор кун ишдан қолмайдилар. Ўз ҳаётларини оркестр билан боғлаганлар. Собиқ Иттифоқимизнинг бормаган шаҳарлари қолмади, десам хато қилмайман. Мирза ака тинимсиз изланади, шогирдлар етиштиради. Доимо устозимдан ўрнак олиб яшашга ҳаракат қиламан.

— Мирза ака, одатда давраларда «Бир маза қилиб қўшиқ эшитайлик», — деган ибора қулоғимизга чалинади. Аммо, мириқиб най навосидан тингламаймизми», — деганларини ҳеч эслолмайман. Бунинг боиси нимада?

— Менимча битта сабаби бор. Ҳозирги кунда «ойнаи жаҳон» дейсизми, овозниғор дейсизми, ҳаммаёқни хонандалар босиб кетган. Пуфлаб чалинадиган соз ижрочилари эса деярли тарғибот қилинмайди. Куйловчи ликобчалар ҳам жуда кам чиқарилаяпти. Аммо шунга қарамай даврада найчи иштирок этаётган бўлса албатта унга мурожаат этишларига ишончим комил.

— Сиз маромига етказиб ижро этадиган «Отмагай тонг» куйи ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Тўғри таъкидладингиз. Мен бу куйни найда жуда севиб, вужудим билан чаламан. «Тоҳир ва Зуҳра» мусиқали драмасига Ўзбекистон халқ артисти, бастакор Тўхтасин Жалилов куй басталаган. «Отмагай тонг»ни ижро этаётганимда Тоҳир ва Зуҳранинг айтишувлари беихтиёр дилимдан ўтади:

ЗУҲРА:

Отмагай тонг боғаро
азмин хиромон бўлмаса,
Булбули шайдолари гул
узра нолон бўлмаса.

ТОҲИР:

Қайдан ишқ ўтига урсин
ўзни у парвоналар,
Парпираб, бағрин ёқувчи
шамъи жонон бўлмаса

МУАЛЛИФ ИЗОҲИ:

Мирза ака 1947 йилда Ҳамза номидаги мусиқа билим юртига ўқишга киради. Сеҳрли най оҳангларига бўлган меҳр-муҳаббат билим юртини тугатгач, уни Тошкент Давлат консерваториясига етаклаб келади. Мазкур санъат даргоҳида профессорлар А. Петросянц, А. Одилов, ўқитувчилардан Р. Юсупов, А. Малкеевлардан санъат сирларини ўрганди. 1957 йилда эса най синфи бўйича ўқитувчи сифатида консерваторияга ишга таклиф қилинади. Шундан бери у ўз маҳорат сирларини ёшларга сахийлик билан ўргатиб келмоқда. Кўп сонли шогирдлари орасида най ижрочилигини мукаммал эгаллаган Абдураҳим Маликов, Ҳалимжон Жўраев, Икромжон Қосимов, Яшин Ҳаққулов ва бошқалар бор. Мирза ака Москвада ва қардош республикаларда ўтказилган Ўзбекистон адабиёти ва санъати декадаларида фаол иштирок этди. Ёшлар ва талабалар VI Жаҳон фестивалига қатнашиб, совриндор бўлди. Собиқ СССР Маданият вазирлиги тавсияномаси билан Мўғулистонда ишлаб, кўп сонли найчилар тайёрлади. Санъаткорнинг хизматлари муносиб тақдирланган. У Ўзбекистон Республикаси, қардош республикалар Олий Кенгашлари Раёсатининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган. 40 йилдан зиёд ўқитувчилик ва ижрочиликни чамбарчас боғлаб келаётган Мирза ака Тоиров ўз ҳаётини санъатсиз тасаввур қила олмайди.

— Мирза ака, оилангизда найчиликни танлаган фарзандларингиз борми?

— Йўқ. Ўғлим Алишер мен ишлаётган оркестрда флейта чалади. Қизим Лола эса консерваторияда ёшларга пианинодан сабоқ беряпти.

— Бошловчи найчиларга қандай тилакларингиз бор?

— Уларга ижодий муваффақиятлар тилайман. Абдуқодир Исмоилов, Саиджон Калонов, Исоқжон Қодировларга ўхшаш устоз найчиларнинг қадамларини босиб, уларнинг бой меросини чуқур ўргансалар. Келгусида халқимизга ўз нафаслари билан астойдил хизмат қилишларини истайман.

Суҳбатдош
Саъдулла ШОДИЕВ.

СУРАТДА: профессор Мирза Тоиров (чапда) Тошкент Давлат консерваторияси талабаси Собир Юсуповнинг найда ижро этган куйини тингламоқда.

ИСТИҚБОЛГА КАТТА УМИД

ТОЗА ва амалий кимё бўйича халқаро Иттифоқ жаҳондаги нуфузли илмий ташкилотлардан саналади. Бу бообрў халқаро уюшмага жаҳондаги бир неча мамлакат аъзо этиб қабул қилинган. Эндиликда унга Ўзбекистонни ҳам аъзо қилиш тадбирлари кўрилмоқда.

Ана шу яхши ният ва хайрли ҳаракатни бирinchilардан бўлиб Америкадаги «Интерройялкэмикл» фирмаси қўллаб-қувватлади. Чиндан ҳам серқуёш республикамиз кимёгар олимлари бу номга арзигулик илмий тадқиқотларни амалга ошириб келмоқдалар. Айниқса, Ўзбекистон Фанлар академиясига қарашли кимё институтлари жўшқин фаолиятлари туфайли қўлга киритилаётган илмий ютуқлар диққатга сазовордир.

Халқаро уюшма ўзбек олимлари изланишларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга тайёр эканлигини билдирди.

Саодат ОДИЛОВА.

ХАЙРЛИ ИШНИНГ ДЕБОЧАСИ

ШАҲРИМИЗ мактабларида ўзбек тили асосий фан сифатида атрофлича пухта ўқитиб ўргатилмоқда. Бу борада пойтахтнинг Собир Раҳимов райони билим даргоҳларида ҳам ибратли ишлар амалга оширилмоқда.

Мактабларда ташкил этилган ўзбек тили ва адабиёти фани кабинетлари турли кўргазмали ва техникавий қуроллар билан намунали жиҳозланган. Машғулотларни уюштиришда лингафон аппаратлари ва овозли қурилмалардан ўринли фойдаланилмоқда. Яқин орада қатор билим даргоҳлари бу хил қўлланмалардан талайгинасига эга бўлади.

Гап шундаки, район ҳокимлиги ташаббуси билан барча мактабларни ўқув-техникаси асбоб-ускуналари билан қуроллантириш тадбирлари белгиланди. Ана шу хайрли ишнинг дебочаси сифатида шу мақсадлар учун 550 минг сўм пул ажратилди. Бу маблағга асосан ўзбек тили кабинетлари учун лингафон аппаратлари сотиб олинади.

Анвар АҲМЕДОВ.

Маданий ҳаёт

АНИҚ ДАСТУР БЎЙИЧА

Шу кунларда шаҳримиздаги барча маданият ва истироҳат боғларида турли хил томошалар, бадиий-ҳаваскорлик жамоаларининг чиқишлари, халқ сайилларини ўтказиш қизғин давом этмоқда. Бу тадбирлар дастурини ишлаб чиқиш ва кўнгилли ўтказишни, шаҳар маданият бош бошқармасининг истироҳат боғлар билан ишлаш ҳамда маданий-маърифий, мусиқий таълим ва халқ ижодиёти бўлимлари ҳамкорликда уддаладилар.

АЙНИ кунларда маданият бош бошқармаси истироҳат боғларининг ёпилиши муносабати билан ноябрь ойида ўтказиладиган маданий ишлар режаларини тузиб чиқиб, амалий ишга киришди.

Таниқли давлат ва жамоат арбоби, ёзувчи Шароф Рашидов туғилган кунининг 75 йиллигига катта тайёргарлик кўрилмоқда. Барча маданият ва истироҳат боғларида шу муносабат билан халқ сайиллари, турли адабий-бадиий кечалар, учрашувлар ўтказилади. Жумладан, Мирзо Улуғбек райони «Меҳржон» истироҳат боғи билан ҳамкорликда «Унутилмас учрашувлар», Чилонзор районининг Улуғбек боғида «Хотира», Тельман боғида «Шахс, сиёсий арбоб, ёзувчи» деган мавзуларда кеча ва учрашувлар ўтказиш режалаштирилди.

Бундан ташқари, Ҳамид Олимжон майдонида «Гулла, яшна, жонажон ўлка» деган мавзуда адабий мусиқий кеча ҳамда ҳамма истироҳат боғларида «Ўзбекистонни куйлайман» номли оғзаки журнал ўтказилади. Бу тадбирларда шаҳримиздаги барча маданият уйларининг ҳаваскорлик жамоалари қатнашадилар.

Яқин кунларда Ўзбекистон мустақиллигининг бир йиллигига бағишланиб, республика Ёшлар Иттифоқи ташаббуси билан ўтказиладиган «Ёш ватандошлар» халқаро анжуманида ҳам шаҳар маданият бош бошқармаси етакчилик вазифасини ўтайди. Бу анжуманда турли мамлакатлардан ташриф буюрган меҳмонларни карнай-сурнайлар билан кутиб олишни ташкил қилиш, концерт дастурларида ижодий гуруҳларнинг чиқишлари ва бадиий дасталарнинг иштирокларини таъминлаш муҳим вазифалардан ҳисобланади. Бош бошқарма бу борада аниқ дастур ишлаб чиққан. Мазкур дастурни тузишда бошқарманинг бир гуруҳ етакчи мутахассислари бош бўлмоқдалар. Уларнинг кўзлаган мақсадлари шаҳримиз меҳнаткашларига намунали маданий хизмат кўрсатиш, уларнинг маънавий ҳордиқ чиқаришларига муносиб ҳисса қўшишдир.

Назира СОДИҚОВА.

ҲОСИЛ БАЙРАМИ МУСОБАҚАСИ

МИРЗО Улуғбек районидаги 275-ўрта мактабда 5—10-синфгача бўлган ўқувчилар ўртасида «Куз неъматлари» номли ҳосил байрами мусобақаси бўлиб ўтди. Боғ ва полиз маҳсулотлари билан безатилган дастурхон атрофида ўқувчилар мева ва сабзавотларнинг хосиятлари ҳақида, уларни етиштирган боғбон ҳамда миришкор деҳқонлар шарафига шеър ва қўшиқлар айтишди. Мусобақанинг сўнгги шарти — театрлаштирилган томошалардан кейин ғолиб чиққан синфлар мукофотланди.

Шаҳло ШОИСЛОМОВА.

Томорқа

МЕВАЛИ дарахтларнинг етарли ўсиши ва ривожланиши уларнинг етарлича азот моддаси билан таъминланишига боғлиқ. Агар азот етишмаса дарахтлар яхши ўсмайди, новдалари калта, мевалари майда ва сифатсиз бўлади, ҳосил камайиб кетади.

Бор ўғити сифатида бўра, бор кислотаси ишлатилади. Ҳосилга кирган дарахтнинг бир квадрат метрига кузда йил оралатиб 0,5—1 граммгача солинади. Марганец ўғити сифатида сернокислий марганец, марганец шлами қўлланилади. Барг орқали берилганда 0,5—1 фоизли эритмаси сепилади. Тупроқда қайси микроэлемент кам бўлса, ўша хилдаги микроўғитлар берилса, яхши самара беради. Ўғитларнинг таъсири уларни бир-бирига қўшиб солинганда кучлидир. Айниқса минерал ўғитларни органик ўғитларга қўшиб ишлатилса ўсимликка таъсири ортади.

** Мутахассис маслаҳати*

КУЗГИ ЮМУШЛАР

Минерал ўғитлардан фосфор ва калийни ерни шудгорлашдан олдин (октябрь — ноябрь) берилса, азотни ёш ва ҳосилга кирган дарахт тагига ёз ойларида сув беришдан олдин 12—14 сантиметр чуқурликка солинади.

Кузда органик ва минерал ўғитлар 30—40 сантиметр чуқурга солингани маъқул. Ёш дарахтлар ҳосилга тўлиқ киргунча ҳар бир квадрат метрга 6—8 граммдан соф азот, 3—4 граммдан фосфор, 2—3 граммдан калий солинади. Шуни қайд қилиб ўтиш керакки, данакли мевалар кучли ўсганлиги учун уруғи мева дарахтларига нисбатан ўғитларни камроқ талаб қилади.

Ўсувдан қолган дарахт тагига солинадиган ўғит миқдори бироз оширилади, яхши ўсаётган дарахт тагига органик ва минерал ўғитлар солиш қисман камайтирилади. Микроўғитларни кузда ёки баҳорда бир текисда ер юзасига сочилиб, минерал ўғитлар билан ерга кўмиб юборилади.

Кузда барглар тўкилгандан кейин ва бутун қиш давомида дарахт танаси ҳамда она шохларнинг нобуд бўлган пўстлоқлари темир сидиргич ёрдамида тозаланади. Бунда соғлом дарахтнинг пўстлоғи шикастланмаслиги керак. Қари дарахтдаги кавак соғлом жойигача тозаланиб, 5 фоизли мис купороси эритмасида дизенфекция қилинади.

Мирвоҳид СОБИРОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари номзоди.

** Иш кўзини билганлар*

ҲОРМАНГ, АҲАД АКА!

ЧОЙХОНАДА тенгқурлари билан бироз гурунглашиб уйга қайтган Аҳад ака томорқада куймаланаётган неварасига дуч келди.

— Ҳорма, Маҳмудбек, — деди у боланинг олдига яқинроқ бориб. — Нима қилаяпсан?

— Болгар қалампири билан бақлажонларни териб олаяпман, бува. Аям қишга помидор билан қўшиб қовуриб консерваламоқчилар.

— Жуда яхши ўйлабсизлар, болам. Ҳозир мен ҳам қарашиб юбораман.

Бироздан кейин кийимларини алмаштириб чиққан Аҳад ака неварасининг ёнида ишга киришиб кетди. У экинлардан бўшаган ерни шудгорлашга тайёрлай бошлади...

Собир Раҳимов райони «Октябрь 40 йиллиги» маҳалласида яшовчи Аҳад ака Ёқубовнинг хонадонида 2,5 сотихга яқин бўш ер бор. Ҳозирги кунда кексалик гаштини сураётган отахон бекор қолди дегунча шу жойда куймаланади. Фарзандлари ва невараларини ҳам ишга жалб қилади.

— Болани ёшлигидан меҳнатга ўргатиб бориш керак, — деди Аҳад ака биз билан суҳбатда. — Хонадонингда экин етиштирсанг, чорвани йўлга қўйсанг ҳар томонлама фойдали. Биринчидан дастурхон тўкин бўлса, иккинчидан болалар мактабдан келгач умрини кўчада ўтказишмайди. Ўзим 20 йилдан ортиқ Тошкент чинни заводининг пиширув цехида ишладим. Тўғри тарбия берган эканмиз, фарзандларимизнинг барчаси барака топишсин, миришкор бўлиб вояга етишди. Мен тилга олган корхонанинг ўзида оиламиздан 11 киши меҳнат қиляпти.

Аҳад ака билан анча вақтгача дилкашлашдик. У кишининг шаҳарда яшаб туриб, турли хил экинларни парвариш қилишда катта тажриба тўплагани бизни қойил қолдирди. Ҳовлидаги олма дарахтлари ҳосилга кирган. Ҳар йили бир қарич ҳам бўш жой қолдирилмайди. Ўз вақтида бегона ўтлардан тозаланиб, яхши ишлов берилгани туфайли озгина жойдан бир оилани бемалол таъминлайдиган ҳосил олинаяпти. Болгар қалампири, пиёз, бақлажон, саримсоқ пиёз каби экин турлари парвариш қилинаяпти. Кўкатлар ҳам хонадоннинг ўзидан чиқмоқда. Ернинг қувватини ошириш мақсадида дастлаб баҳорда маккажўхори экиб, ўриб олишди.

Аҳад ака узум етиштиришда ҳам уста боғбонлардан. Ҳовлидаги сўриларда ҳусайни, қирмизи, тоифи навлари шиғил ҳосилга кирган. Ўтган йили эса тўрт туп гилос ниҳоллари экилди.

Қўни-қўшнилар бу миришкор оиладан ўрнак олишаяпти.

Собир БОЗОРБОЕВ.

СУРАТДА: Аҳад ака Ёқубов невараси билан узум ҳосилини кўздан кечирмоқда.

Даврон Аҳмад сурати.

** Қишда асқотади*

САРХИЛ САҚЛАШ МУМКИН

ЎЛКАМИЗГА олтин куз ташриф буюриши билан томорқаларда пишиб етилган ҳосилни йиғиштириб олиш мавсуми бошланди. Ҳозирги кунда айниқса помидор, болгар қалампири, бақлажон, мош каби экинлар айни пишиб етилган пайт. Уй бекалари истеъмолдан ортган сабзавотлардан шиша банкаларга беркитиб, қишга ғамлаб олишаяпти.

Қиш фасли катта синов эканлигини ҳар бир хонадон эгаси яхши билади. Шу боис сабзавот ва меваларни сархил сақлаш, уларни иложи борича уринтирмасдан, узоқ муддат истеъмол қилишни билиш муҳимдир.

Ҳадемай совуқ тушса помидорнинг ранг кирганлари ва кўкини териб олишга тўғри келади. Агар томорқангизда бу экин туридан бўлса авайлаб йиғиштириб олиб, хонанинг бир чеккасига эринмасдан териб чиқиш зарур. Уйнинг ҳароратини мўътадил сақлаб турилса вақт ўтиши билан кўкларига ранг кириб, қизараверади. Саралаб олиб, истеъмол қилаверсангиз бўлади. Уйнинг ҳароратини жуда кўтариб юборманг. Помидорлар тез етилиб, уни узоқ муддат сақлолмаслигингиз мумкин.

Қишда сархил карам истеъмол қилмоқчи бўлсангиз унинг устки қаватларини олиб ташламанг. Бу — ҳосилни совуқдан сақлашга ёрдам беради. Карамни келтириб ташқарига тўплаб, устига баргларидан ёпиб қўйинг. Фақат тепаси берк бўлишини унутмаслик зарур. Карам ҳосили совуққа чидамли, қор ёғса ҳам тураверади. Устки қаватларини олиб ташлаб дармондориларга бой бу маҳсулотни истеъмол қилаверасиз.

Пиёзни кавлаб олганингиздан кейин ёйиб, офтобда яхшилаб қуритиб олинг. Агар имкони бўлса тўр халталарга солиб, ертўлага осиб қўйиб сақлаган маъқул. Сабзи ва картошкаларга ўра кавланишини ҳамма билса керак. Аччиқ қалампир ипдан ўтказилиб, тизимча қилган ҳолда илгакларга осиб қўйилади. Узум учун махсус стиллажлар ясалиб, ғужумлари авайлаб тахталарнинг устига териб чиқилади.

Картошкадан мўл ҳосил олиш уруғликнинг қандай сақланганига боғлиқ. Қишнинг совуқ кунларида хонанинг ҳарорати бир хил бўлиши катта аҳамиятга эга. Ажратилган жой ўта қоронғу ёки қуёш нури кўп тушадиган бўлиши мақсадга мувофиқ эмас. Яшикларнинг ҳажми 15—20 килограммдан ошмасин. Акс ҳолда яшикларнинг чет қисмида картошкалар яхши унади, шамоллаши ҳам яхши, аммо ўрта қисмидагилар сиқилиб қолиб, ниш уриши қийинлашади ва шамол тегмай тезда чирийди.

Биз айрим маҳсулот турларини сархил сақлаш юзасидан фикр юритдик холос. Ўйлаймизки, ҳар бир хонадон эгаси ақл билан иш юритиб, тадбиркор кишиларнинг тажрибалари бўйича қишга тайёргарлик кўрсалар асло ютқазишмайди.

Билимдонлар маслаҳати асосида
Шавкат САЪДИЕВ тайёрлади.

⊙ ТУЗЛАНГАН БАҚЛАЖОНЛАР. Намакоб тайёрлаш учун аввалдан тайёрланган тоза тухум чўкиб кетмай, сузиб юрадиган миқдорда туз эритилади. Бундай пухта ва мукаммал эритмада бир йўла анча бақлажонни пиширса бўлади. Думи қирқилган резаворлар қайнаб турган намакобга солинади, идиш қопқоқ билан беркитилиб, устига бирон бир тош бостирилади. Резаворлар юмшаб вилкага илинадиган бўлгунча қайнатилади. Сўнгра улар човли билан олинади ва стол ёки тахтага битта-битта қўйилади. Ҳар бир бақлажон йўғон томонидан ингичка томонига қараб охирига етказмай чиғаноқ сингари очса бўладиган қилиб қирқилади. Кейин улар беш соат давомида прессга бостириб қўйилади. Шарбати аста оқиб тушиши учун бақлажонлар бироз қия сиртга қўйилади. Бунда шарбат билан бутун тахири ҳам чиқиб кетади. Навбатдаги босқичда бақлажонлар очилади, ичига янчилган қора мурч, янчилган саримсоқ пиёз солинади, эмалланган идишга қалин қилиб жойланади. Шундан сўнг туз, қора мурч ва лавр барги (таъмга қараб) солиниб, янги намакоб тайёрланади. Намакоб зираворлар билан бирга қайнатилади ва совутилади. Бақлажонларга намакоб солиш, устини тоза мато ва тахта доирача билан беркитиб тош бостириб қўйишгина қолади. Улар бутун қиш бўйи шундай туради.

⊙ ТУЗЛАНГАН ПОМИДОРЛАР. Асосий шартлардан бири шуки, помидорлар пишган бўлиши керак. Улар ювилиб қуритилади. Шундан сўнг қуруқ ҳолда олдиндан тайёрлаб қўйилган қуруқ банкаларга солинади. Устига икки-учта чучук гармдори ташланади. Хрен, саримсоқ пиёз каби зираворлаб майда қилиб тўғралади, (улар ҳар бир банкага бир чимдимдан керак бўлади). Икки-учта лавр барги, «соябонли» пишган кўк укроп пояси олинади. Жамбул, олча ва қора смородина баргларини ҳам қўшиш мумкин. Зираворлар масаллиқ устига солинади. Укроп энг кейин ташланади. Укроп доирасимон қилиб букланади ва у банка ичидаги маҳсулотни ёпиб туради. Челак тубига ёғоч доирача ёки тахтача қўйиб, устига помидор солинган банка ўрнатилади. Челакка банкалар деворига теккизиб, совуқ сув солинади. Сув қайнагунча қиздирилиб, помидор яхши исиши учун 3—4 минут қайнатиб турилади. Айни вақтда бир литр сувга бир ош қошиқ йирик туз ҳисобида намакоб ҳам қайнатилади. Иситилган банка челакдан олинади, бир ош қошиқ шакар, 9 фоизли сиркадан бир ош қошиқ солинади. Сўнгра банкага қайноқ намакоб тўлдириб солинади ва у дарҳол беркитилади.

⊙ ТУЗЛАНГАН БОЛГАР ҚАЛАМПИРИ. Уч литр сув ҳисобига 9 фоизли сиркадан 05 литр, ўсимлик мойидан 05 литр, бир стакан йирик туз, шу стаканни чала тўлдириб шакар олинади-да, намакоб тайёрланади. Қалампир ювилиб, қуритилади. Унинг думини қирқиб, уруғини тўкиб ташлаш ҳам, ўз ҳолича қолдириш ҳам мумкин. Бутун қалампир чиройлироқ бўлади. Қалампир қайноқ намакобда юмшагунча 5 дақиқа қайнатилади, унинг ранги ўзгармайди. Шундан сўнг човли билан олиниб, ўша тобдаёқ тайёрлаб қўйилган банкаларга зичлаб солинади. Қалампирлар устига намакоб солинмайди, улар бир-бирига ёпишиб туради. Иссиқлигида беркитилади.

⊙ ТУЗЛАНГАН ПАТИССОНЛАР. Уч литр сувга 200 грамм йирик туз, 250 грамм шакар, 200 грамм 9 фоизли сирка керак бўлади. Тўғралган патиссонлар тайёрлаб қўйилган банкаларга жойлаштирилади, устига икки-учта чучук, қалампир ташланади. Беш дона хушбўй қалампир, ўн дона қора қалампир, шунга яраша аччиқ қалампир, икки-учта лавр барги, бир нечта янги укроп поясидан зираворлар тайёрланиб қўшилади. Намакоб қайнатилиб бироз совутилади. Банка тўлдирилиб 20—25 дақиқа давомида стерилизация қилинади.

САБЗАВОТЛАРНИ КОНСЕРВАЛАШ

Тўпловчи:
Маҳкам ҲАКИМОВ.

** Сўз—соҳибкорларга*

ҚЎЛЛАНМА ҚЎЛ КЕЛМОҚДА

ҲОВЛИМИЗ кичикроқ бўлса-да, турли хил мевали дарахтлар, гуллар, кўкатлар экканмиз. Иморатлар ёнига том устига сўри чиқариб, ток кўчати ҳам парваришлаяпмиз.

Томорқадан мўл узум ҳосили олишда ўзига хос усулларни билиш керак бўлади. Мен, токчилик билан шуғулланишда кўчамиздаги мўйсафид отахонлар маслаҳатига суяниб иш кўрдим. Билимларимни бойитишда эса «Ҳовлида ток ўстириш» китобчасидан (муаллифи Туроб Муҳамедов) ҳам фойдаланаяпман. 1991 йил «Меҳнат» нашриёти томонидан чоп этилган токчиликка бағишланган бу рисола бошловчи ҳаваскорларга ҳам, уста соҳибкорларга ҳам фойдали деб ўйлайман.

Китобни ўқир экансиз, сўри қуриш, ток экиш учун жой танлаш, серҳосил ва чидамли узум навларини парвариш қилиш, токни суғориш, ток касалликлари ва зараркунандаларга қарши курашга оид амалий тавсиялар билан бевосита танишасиз. Шунингдек, узум ҳосилини сақлаш, шинни, сирка ва майиз тайёрлаш йўлларини ҳам билиб олиш мумкин. Шуни таъкидлаб айтиш керакки, муаллиф ток парваришига оид мулоҳазаларини оддий ва содда тилда, соҳибкорлар учун тушунарли қилиб баён эта олган.

Китобча айрим жузъий нуқсонлардан ҳам ҳоли эмас, албатта. Чунончи, кўпгина жумлалар, ифодалар ва фикрлар бир неча бор қайтарилган. Бироқ қўлланма бадиий асар эмаслиги, қолаверса муаллифнинг асли миришкор боғбонлиги баҳсли ўринлар бўлишига йўл қўймайди.

Қўшимча қилиб шуни айтиш мумкинки, рисола 11000 нусхада чоп этилган, холос. 2 миллиондан ортиқ шаҳар аҳолиси ўртасида эса ҳовли, кўчада ва кўп қаватли бинолар ёнида ток кўчатлари экиб, узум етиштиришга қизиқиш йилдан йилга ошиб бормоқда. Шундай экан, рисолани қайта нашр этиш мақсадга мувофиқ деб биламан.

Саидаҳмад МАҲСУМОВ,
Шайхонтоҳур райониdаги Самарқанд дарвоза кўчасида яшовчи боғбон.

** Билиб қўйган яхши*

ЖИЙДА ҚАЙНАТМАСИ

РАҲМАТЛИ бувим айтардилар: «Кимнинг хонадонида бир туп нон жийда бўлса қиши билан нонуштага етади». Ҳақиқатан ҳам шундай. Кузда, октябрь ойларида томорқамиз этагидаги тўрт туп жийдани қоқиб, қуритиб олганларимиз ҳеч ёдимдан чиқмайди. Кейин ҳар куни эрталаб бувим бир лагандан жийдани дастурхонга тортиқ қилардилар.

Кейинчалик билсам бу дарахтнинг меваси халқ табобатида ҳам кенг қўлланилар экан. Масалан, унинг қайнатмаси меъда-ичак касалликларида, юқори нафас йўллари шамоллаганда ишлатилади.

Табобатга оид манбаларда ёзилишича, жийдадан қайнатма тайёрлаш учун бирор оғзи ёпиладиган идишга бир ярим литр сув қуйиб, мевадан 50 грамм солинади ва бироз қайнатиб, бир соат қўйиб қўйилади. Сўнгра докада сузилади. Қайнатмадан кунига овқатдан кейин 2—4 маҳал 2 ош қошиқдан ичилади.

Кўриб турибсизки, ким томорқасига жийда экса, ҳеч қачон кам бўлмайди.

Самад ШОДМОНОВ.

Олтин куз келди. Полизларда тарвузлар, қовунлар, тар мевалар ғарқ пишган палла. Фақатгина тилларанг япроқларнинг охиста ерга тўшалиши юракни ушиттиради, холос.

Рустам Шарипов суратлари.

** Буни сиз уддалайсиз*

НОВДАДАН САВАТ ТЎҚИШ

Хонадонингизда сават бўлса олма, ўрик, олхўри каби ҳўл меваларни териб олиш, шунингдек қуритилган меваларни сақлашда жуда асқотади. Новдадан сават тўқиш унчалик мураккаб эмас. Бунинг учун Б. Мейнарднинг «Тўқиш» ёки Назарбой Бозорбоевнинг «Уй-жой қурувчилар учун 1001 маслаҳат» китобига бир кўз югуртириб чиқсангиз кифоя.

Сават ясаш учун толнинг узун новдалари бир хил кесилади, бир-бирига кўндалангига юлдуз қилиб устма-уст қўйилади [illegible] ўртасидан (марказидан) бошлаб [illegible] ҳосил қилинади. [illegible] кегай (спица)лар юқорига букилади ва тўқиш яна давом эттирилади. Новданинг учи узунасига қирқилиб, тўқима орасига билинтирмай букиб киритилади. Саватнинг бандини хоҳлаганча новдадан ёки пўстлоқдан ясаш мумкин.

Тол новдаси кўп ишлатилгани сабабли ундан фойдаланиш ва сақлаш чораларини билиш керак. Кузда ва қишда тайёрланган новдалар тўқиш учун қимматли хом ашё ҳисобланади. Чунки бу даврда дарахт мустаҳкам ва эгилувчан бўлади. Бир йиллик новдаларни тагидан қия қилиб ўткир пичоқ билан кесиш керак. Қирқилган новдалар пўсти шилинмаган ҳолда боғ-боғ қилиб боғлаб қўйилади. Новдаларнинг пўстини шилиш учун уни сунъий равишда жонлантирилади. Шу мақсадда уни 2-3 ҳафта сувга солиб қўйилади, сўнг пўстлоқ осонликча шилинади. Новдалар ҳавода қуритилади, вақти-вақти билан алмаштириб турилади.

Тўқишдан олдин новда эгилувчан бўлиши учун маълум вақтга сувга ботириб қўйилади, сўнг 8-10 соат давомида намловчи сифатида полиэтилен қоп ичига солинади. Иш тугагач, ортиб қолган новдалар қуритиб олинади, акс ҳолда улар қорайиб кетади.

ТАҲРИРИЯТДАН: азиз муштарийлар! Сиз томорқада асқотадиган яна қандай уй-рўзғор буюми тўғрисида маълумот олишни истайсиз. Марҳамат, шу ҳақда ёзиб юборинг. Биз имкони борича мутахассислар маслаҳатини ёритиб боришга ҳаракат қиламиз.

АРРАНИ ЧАРХЛАШ

МЕВАЛИ дарахтлар экилган томорқаларда энг кўп ишлатиладиган асбоблардан бири аррадир. Арра билан ишлаш уни яхшилаб чархлаш, чапараста қилиш ва билиб ишлатишга боғлиқ. Бу асбобнинг тишларини чапарастасини чиқариш ва чархлаш учун тажрибага эга бўлиш керак.

Аррани чапараста қилиш ва чархлаш учун унинг қирқадиган қисмини эговлаганда вибрация бермайдиган қилиб қисқичда яхшилаб қисиб маҳкамланади. Шундан кейин учбурчакли ёки ромбли майда эговда, ўзидан нарига ишқаб юргизилади, қайтишида эса тегизилмайди. Чархланган тишлар бир хил, текис ва тартибли кўринади.

Агар махсус асбобкерги (разводка) бўлмаса, оддий ясси омбирда тишларни букса ҳам бўлаверади. Тишнинг ҳаммасини эмас, балки юқоридан учдан бир қисмини букиш лозим. Қуруқ ва қаттиқ дарахтлардан кўра юмшоқ ёғочни арралаш учун арра чапарастаси кўпроқ бўлиши керак.

Назарбой БОЗОРБОЕВ.

Ташкилотлар, корхоналар ва кооперативларнинг раҳбарлари диққатига!

«ШАРҚ» НАШРИЁТ МАТБАА КОНЦЕРНИ

идора китоблари, ҳар хил ён дафтарчалар, китобча ҳолига келтирилган босма иш қоғозлари, конспектлар ёзиш учун дафтарлар ва бошқа қоғоз маҳсулотларини

ТАЙЁРЛАБ БЕРАДИ ВА СОТАДИ

Маҳсулотлар олдиндан ҳақ тўлаш шартларида ва нақд пулга сотилади.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Ленинград кўчаси, «Шарқ» нашриёт - матбаачилик концернининг хизмат биноси.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-58-72, 33-50-75, 33-84-78, 33-80-07, 33-90-50.

МУҲТАРАМ ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ВА РАДИОТИНГЛОВЧИЛАР!

Ўзбекистон ҳудудида намойиш этиладиган барча телекўрсатувлар ҳамда радиоэшиттиришлар ҳақида олдиндан батафсил маълумот бериб борувчи республикадаги яккаю-ягона нашр—

«ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ»ГА 1993 ЙИЛ УЧУН ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

ОБУНА БАҲОСИ:
бир ойга — 8 сўм 75 тийин.
бир йилга — 105 сўм.
Нашр кўрсаткичи — 75490.

Обуна «Союзпечать» ташкилотлари ҳамда алоқа бўлимларида чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

Мабодо, жойларда обунани расмийлаштириш билан боғлиқ саволлар туғилса, «Шарқ» нашриёт-матбаа концернининг Матбуот тарқатиш агентлигига (телефони: 33-58-72) ҳамда Ўзбекистон Алоқа вазирлиги Республика Матбуот тарқатиш марказига (телефони: 33-60-78) ёки ҳафтанома таҳририятига (телефони: 33-32-93) мурожаат қилишингиз мумкин.

ТЕАТР

А. НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28/Х да **Дон Кихот**, 29/Х да **Чио-Чио-Сан**, 30/Х да **Севги афсонаси**.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/Х да **Хотинлар гапи»идан чиққан ҳангома**, 29/Х да **Соҳибқирон Темур**, 30/Х да **Тақдир эшиги**.

Тошкент шаҳар Ҳокими маҳкамаси ва халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши Тошкент шаҳар Кенгаши депутати, 1-Тошкент давлат медицина институти ректори Т. Даминовга укаси

Марат Обидович ДАМИНОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

Мирзо Улуғбек район ҳокими маҳкамаси ҳокимнинг биринчи ўринбосари З. Ж. Файзуллаевга отаси

Жорулла Файзуллаевич ФАЙЗУЛЛАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент Давлат аграр университети жамоаси ўзбек тили ва адабиёти кафедрасининг ўқитувчиси М. Абдуллаевага отаси

Асадулла РАҲМАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

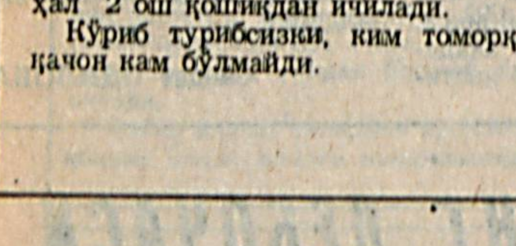

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, котибият — 33-29-70, 32-53-79; бўлимлар ва масалалар бўйича 32-81-47, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарларидаги маълумотлар учун жавобгарлик уларни берган ташкилотлар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг босмахонаси.